KATOLIŠKI GLAS

LETO XLIII. - Štev. 18 (2144) - Četrtek 9. maja 1991 - Posamezna številka 1000 lir

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE GRUPPO II/70% - AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE P.T. DI GORIZIA - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
TASSA RISCOSSA	ITALY	

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: RIVA PIAZZUTTA,18 - 34170 GORIZIA - GORICA
REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Pošni t/rn 11234499
PODUREDNIŠTVO: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Tone Kralj - GOSPODOV VNEBOHOD - Podoba nad glavnim oltarjem v župni cerkvi v Štandrežu

Ali smo pred državljansko vojno

Kot je bilo pričakovati v dneh, ko se naglo bliža zamenjava na čelu predsedstva SFRJ, je bil incident v Kijevu blizu Knina le uvod v serijo manjših spopadov, zlasti v Slavoniji in Baranji. Posebej hudo je v Vukovaru, ki je zaradi vojaške blokade praktično odrezan od sveta, in v njegovi okolici. Po podatkih je do minule nedelje padlo trinajst pripadnikov specialnih enot hrvaškega ministrstva za notranje zadeve, medtem ko ni znano, koliko je bilo žrtev med srbskimi oboroženci, ki po izjavi ene izmed prič, za vsak dan dobivajo po 100 nemških mark plačila. Vsekakor pa je res — tako je potrdil predstavnik ene izmed srbskih opozicijskih strank —, da srbski »borci« prihajajo tudi iz Srbije in da torej med uporniki niso le hrvaški Srbi.

NA CETINJU

Najnovejši »paket« incidentov, ki je privedel do stanja, v katerem je pod vojaškim nadzorstvom že skoraj polovica hrvaškega ozemlja, se je začel tik pred srečanjem predsednikov republik na Cetinju. Da tudi zadnje srečanje (nekaterih komentatorji se zares boje, da bo zadnje) ni prineslo nikakršnega sporazuma, ne potrjuje le skupna izjava ob koncu srečanja, ampak tudi obraza Kučana in Tudjmana, ki na tiskovni konferenci nista mogla skriti jeze. Milošević je nekajkrat zapored od časnikarjev doživel gromke aplavze odobravanja za svoja stališča in za svoja skrita namigovanja proti obema zahodnima republikama, Tudjman pa je z iste strani dočakal odkrit in glasen posmeh za svojo izjavo, da naj bi se v Cetinju nanj pripravljal atentat. Ob tem je v hrvaškemu predsedniku gnev dosegel vrhunec in je zapustil tiskovno konferenco.

NESMISELNE REAKCIJE

Več hladne krvi mu je uspelo ohraniti v naslednjih dneh, ko je hrvaški narod pozival k strpnosti, potrpljenju in miril razgrete glave, ki so po vesteh, po katerih naj bi srbski »prostovoljci« dva ujeta hrvaška policista zverinsko mučili, jima iztaknili oči, nato pa prerezali vrat, začeli v nekaterih hrvaških mestih vsevprek razbijati izložbe srbskih trgovin in predstavništev, zahtevali orožje in se vpisovali v prostovoljne, zaenkrat še neoborožene odrede.

TUDJMAN MIRI

Podobno so začele tudi hrvaške nacionalne stranke pritiskati na Tudjmana. Pozvale so ga, naj bo pri zatiranju oboroženega upora odločnejši, in zahtevale odcepitev. Toda, kakor zna Tudjman biti oster v besedah, je vendar ostal miren v dejanjih, saj se zaveda, da bi vsakršna prenagljena poteza Hrvaško pahnila v pravo vojaško okupacijo, v kateri bi se vojska, ki ji trenutno poveljuje srbski general, »trdorokec« Adžič (ustaši naj bi mu menda med vojno pobili 42 članov njegove rodbine), odkrito postavila na stran srbskih teroristov, katere zaenkrat le ščiti pred roko hrvaške policije. V dramatičnem govoru v noči z 2. na 3. maj je Tudjman sicer dejal, »da je vojska zavzela nejasno in nedoločeno stališče do srbskih odpadnikov, da pa je formalno priznala legitimnost hrvaških oblasti«, to pa vendarle ne ustreza resnici (saj vojska ne želi sodelovati z legitimno hrvaško policijo pri zakonitem pregonu srbskih teroristov) in je bolj Tudjmanova gesta dobre volje.

V zatišju pred viharjem, se je v soboto v večernih urah sestalo zvezno predsedstvo. V svoji izjavi, ki je tokrat manj prosrbska, se vendarle predsedstvo ni moglo ogniti medlini obžalovanja za vsemi mrtvimi in ugotovitvi o pozitivni vlogi Armade.

(se nadaljuje na 2. strani)

»Centesimus annus« in sedanji zgodovinski trenutki

V četrtek, 2. maja, je bila v Vatikanu objavljena tretja socialna okrožnica papeža Janeza Pavla II. Njen naslov »Centesimus annus« se nanaša na stoletnico Leonove »Rerum novarum« (1891), »magne charte« krščansko-socialnega gibanja 20. stoletja. Redkokdaj je vladalo tako zanimanje za izid nekega cerkvenega dokumenta kot tokrat. Že cel teden so v tisku napovedovali okrožnico »postkomunizma«, »antikapitalizma« in konca »evrocentrizma«. Kot je bilo pričakovati, besedilo samo s svojo večplastnostjo presega časnikarska poenostavljanja in že vnaprej onemogoča kakršnokoli enostransko razlago.

VSEBINA OKROŽNICE

V prvih poglavjih se Janez Pavel II. navezuje na »Rerum novarum« ter poudarja, da je Leonov klic po socialni pravičnosti danes ravno tako sodoben kot pred 100 leti. Vzajemnost, skupna blaginja in subsidiarnost ostajajo slejkoprej osnovni temelji socialnega nauka Cerkve. Vendar se danes človeštvo sooča z novimi razmerami. Najprej je tu zgodovinski polom realnega socializma, pa tudi neuspeh vizije, ki je upala v kompromis med krščanstvom in marksizmom. Drug velik izziv današnjega časa je vnebovpijoča revščina t.i. Tretjega sveta. Tu ne gre le za gospodarski razvoj, marveč za razvoj integralne človekove osebe. S tem je povezano vprašanje miru in pravičnejšega svetovnega gospodarskega reda, ki naj bi revnejšim omogočil življenje, vredno človeškega dostojanstva.

»Centesimus annus« se nato dotika nevarnosti, ki pretijo človeštvu. Te so: avtoritarizem, potrošništvo, oboroževanje, agresivni nacionalizem, napačno umevanje svobode, ki vodi v samovšečno sebičnost. Papež priznava upravičenost zasebne lastnine in tržne ekonomije, a jima prisoja družbeno vlogo, ki je v sedanjem svetu, posebno v odnosu bogatih do revnih, zanemarjena. Tudi demokracija sama na sebi še ni jamstvo resnične pravičnosti. Država mora ščititi najšibkejše ter pospeševati soodločanje (subsidiarnost).

KRŠČANSKI HUMANIZEM

V središču papeževe pozornosti je torej človek. Njegovo dostojanstvo temelji v Bogu. Prav zaradi tega človeška oseba ne more nikoli biti sredstvo, ampak vedno le cilj, kateremu naj država in ekonomija služita. Idolatrija države ali denarja je globoko protikrščanska in vodi v zasužnjevanje človeka po človeku ali celo po predmetih. Tudi stvarstvo je namenjeno človeku, pa ne zato, da ga brezobzirno uničuje, marveč zato da v njem odkriva božjo slavo. Od tod ekologija, ki je pa povezana s klicem po odgovornem obnašanju (zmernost v potrošnji) in z nenadomestljivo vlogo družine, »svetišča življenja«.

SEDANJI SLOVENSKI TRENUTEK IN »CENTESIMUS ANNUS«

Pred zadnjo vojno so vse socialne okrožnice od »Rerum novarum« do »Divini Redemptoris« silno odmevale v slovenskem javnem življenju. Ob tem imamo lahko kakšne pomisleke glede načina, kako so jih določeni krogi razumevali in razlagali. Toda obenem postaja iz dneva v dan bolj jasno, da se v osnovnih vprašanjih našega časa papeži niso motili in zgodovina jim daje danes prav.

Tudi najnovejša okrožnica s svojim poglavjem o zatonu realnega socializma od blizu zadeva naš narod. Tudi nam so torej namenjena opozorila o nevarnostih, ki spremljajo prehod od dirigiranega v tržno gospodarstvo, tudi Slovenija potrebuje solidarnost bogatejših držav, ki pa mora biti — po papeževih besedah — moralna dolžnost in ne zgolj pohlep po novih tržiščih.

Humanizem katoliške Cerkve, kakor se kaže v učiteljstvu Janeza Pavla II., je torej občečloveški humanizem, ki postavlja človeka in njegovo dostojanstvo v središče

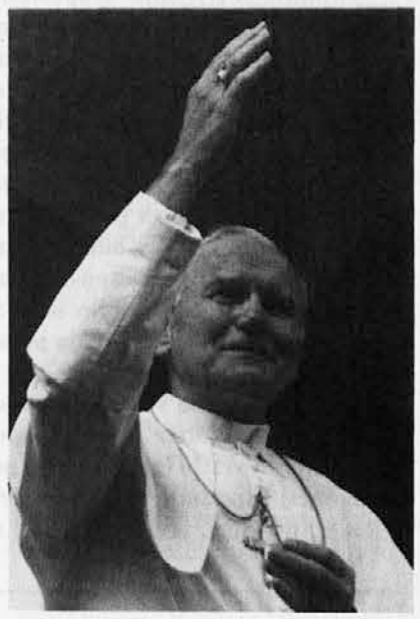

družbenega življenja. Od takega humanizma se laičnost in pluralnost slovenske družbe, za kar so mnogi tako znotraj sedanje demokratične vladne koalicije kot zunaj nje tako zaskrbljeni, nimata česa bati. Nasprotno, bati bi se bilo treba trenutka, ko bi ta krščanski glas, ki je v bistvu glas resnične človekove svobode, utihnil. To bi bila za slovenski narod v tem trenutku največja nesreča.

Tomaž Simčič

Imperij se ruši

Navajeni smo že dobro leto ali več, da iz dneva v dan sledimo neizbežnemu razvoju v nekdanjem vzhodnem rdečem imperiju. Leto 1989 je prineslo zrušenje nekdanjega satelitskega sistema okrog Sovjetske zveze, v sami nji pa prav tako dalj časa vre na celi črti. Nacionalni spori in boji, socialni nemiri, stavke, gospodarska kriza, ki ji ne vidimo konca — vse to si kot na filmskem traku tako naglo sledi, da komaj lahko registriramo ves ta proces. Nacionalizem je verjetno ena najmočnejših silnic, ki danes pretresa nekdaj monolitni imperij od Stalina (še prej seveda Lenina) do Brežnjeva. Nagle spremembe so dale Sovjetski zvezi čisto novo podobo. Od Moskve do Kijeva in Tiflisa, pa spet nenehna politično-nacionalna baltska kriza od Talinna mimo Rige do Vilne, v vseh teh delih heterogene mednacionalne družbe se je v zadnjih letih vse tako korenito spremenilo, da poti nazaj skoraj več ni. Kam pa naprej?

S temi ugotovitvami in vprašanji se danes vbada sovjetska družba in država. Njeni vodilni organi pa se vse do zdaj kažejo nemočni in nesposobni, da bi vsaj v neki meri probleme rešili. Postavljajo se dileme: demokracija-diktatura-partija-Rdeča armada. Pluralizem je sicer boječe shodil prve korake, ni pa prišlo do večje in stvarne alternative v še vedno enopartijski državi in vladi. Novosti so končno nastopile na verskem področju s prekinitvijo uradne ateistične politike v državi in družbi, Cerkev (tako pravoslavna kot katoliška) ponovno stopa iz katakomb in odpira svoje prostore, celo na TV se je že uradno afirmirala. Zunanja politika Moskve je uspela razbiti nekdanjo železno zaveso, v Evropi in svetu. Skupno z Združenimi državami in demokratičnim svetom sploh se postopno utirajo ideali sodelovanja in miru.

BOJ ZA OBLAST ALI ZA PREŽIVETJE

Ta kratka uvodna razmišljanja so potrebna za razumevanja današnjih razmer znotraj Zveze sovjetskih socialističnih republik. Prav ta čas se v Moskvi spet odvijajo zanimivi procesi in politična polemika oziroma dialektika je kar se da ostra. Pred dnevi smo bili priča novim »obratom« znotraj same sedanje oblasti.

Ko se je predsednik Mihail Gorbačov vrnil z uradnega obiska na Japonskem, je kazalo, da bo prišlo v Moskvi spet do vidnih sprememb. Konservativni del sovjetske partije namreč vidno kaže svojo nevoljo nad sedanjim kriznim stanjem. Dejansko so nekateri že zagrozili, da bodo sami poskrbeli za red, če predsednik ne bi oklical izrednega stanja v državi. No, v tem okviru je nato prišlo do pomembne seje partijskega vodstva. Tu je pa skoraj nepričakovano prišlo do nekakega pakta med Gorbačovom in njegovim glavnim tekmecem Jelcinom,

(se nadaljuje na 2. strani)

DUHOVNA MISEL ZA GOSPODOV VNEBOHOD

Kdor bo veroval in bo krščen, bo zveličan,
kdor pa ne bo veroval, bo obsojen.«
(Jn 16, 16)

Jezus je po vstajenju šel v nebesa, kjer živi z Očetom v občestvu Svetega Duha in kraljuje vekomaj. Šel je, da tudi nam »prostor pripravi« (prim. Jn 14, 3).

Apostoli pa »so šli in povsod pridigali« (Mr 16, 20). Med seboj so ostali povezani v ljubezni in edinosti vere. Veseli so bili, da smejo trpeti za Jezusovo ime. Njihovo besedo in delo je Gospod potrjeval »z znamenji« (Mr 16, 20). Svojemu Vodniku, Učitelju in Prijatelju so ostali zvesti do konca in v službi Resnice darovali svoje življenje, da bi se za vedno, kot občestvo svetih, združili s svojim Bogom v nebesih. Jezus, kasneje apostoli in svetniki, so z mirnim in veselim srcem odhajali po plačilo k nebeškemu Očetu. Trdna je bila namreč njihova vera in upanje veliko. Bog je bil smisel in cilj vsega njihovega življenja. Z apostoli se je potovanje Cerkve skozi zgodovino začelo in z njo božje vabilo ljudem dobre volje, da se oklenejo učlovečene Besede, ki edina prinaša odrešenje.

In mi, kako se pripravljamo na srečanje, ki mu ne more nihče ubežati? Verujemo, da nas po telesni smrti pričakuje Oče v svoji nebeški slavi? Tam bomo smeli uživati polnost vsega, po čemer je od vedno hrepenelo človeško srce. Znamo s svojim življenjem pritrditi veri apostolov in narediti vse, kar je potrebno, da živimo v prijateljstvu z Bogom v posvečujoči milosti? Smo naročili domačim, naj v hudi bolezni in starosti pokličejo duhovnika, da nam Bog v sveti spovedi odpusti grehe in prejmemo Jezusa v Kruhu življenja? Molimo za srečno zadnjo uro? Si želimo prejeti bolniško maziljenje? So vsi »računi« našega življenja poravnani? Smo odpustili vsem — se spravili z vsemi?

Če lahko na vsa vprašanja odgovorimo pritrdilno, nam ob zadnji uri ne bo težko vzklikniti z Jezusom, apostoli in svetniki: Pripravljen sem, Gospod. Z mirno vestjo lahko stopim pred tvoje sveto obličje, da se v ljubezni na vekomaj združim s Teboj. Nihče namreč ne bo sposoben za prihodnje življenje, pravi sv. Avguštin, če se ne bo sedaj vadil v njem.

MILAN NEMAC

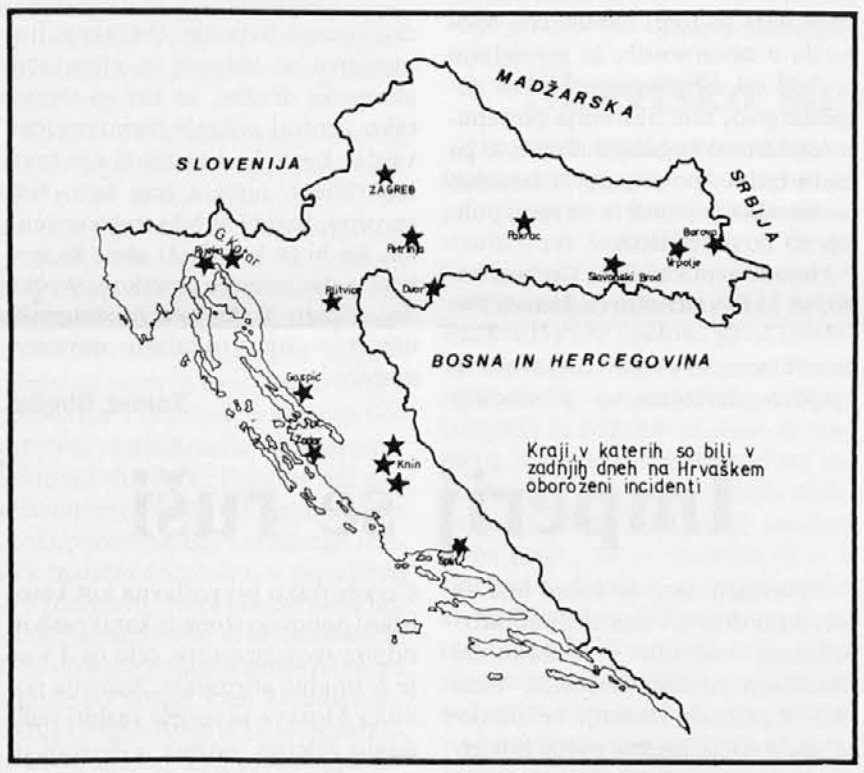

(nadaljevanje s 1. str.)

Ali smo pred državljansko vojno

NOVI ZAKONI V SLOVENIJI

Slovenska vlada je minulo soboto na svojem zasedanju sklenila predložiti parlamentu kup osnutkov novih zakonov. Na gospodarskem področju so pomembni zakon o Narodni banki Slovenije, zakon o bankah in hranilnicah, zakon o deviznem poslovanju, na zunanje političnem pa zakon o prehajanju in varovanju meje, zakon o potnih listih in zakon o državljanstvu. Po slednjem naj bi obstajala možnost dvojnega državljanstva, nove potne liste pa naj bi postopoma zamenjali s starimi v dveh letih. Državno mejo naj bi varovala slovenska policija, ni pa še rešeno vprašanje statusa in oblike meje s Hrvaško. Na vprašanje, kaj bo vlada naredila, če se bodo uresničile grožnje Zahoda o izolaciji Slovenije v primeru odcepitve, je Petrle pojasnil, da ima vlada pripravljen scenarij tudi za takšno, najbolj temno varianto.

MARKOVIČ (SPET) V SLOVENIJI

Zvezni vladi oz. Markoviću je veliko do tega, da Slovenijo zadrži v Jugoslaviji, četudi Slovenija tega noče več. Zato je znova prišel v Ljubljano. Toda Petrle mu je odgovoril tako, da je na skupni konferenci s časnikarji predčasno zapustil konferenco, češ da mora na sestanek z Demosom; Marković je tako ostal sam.

Leon Marc

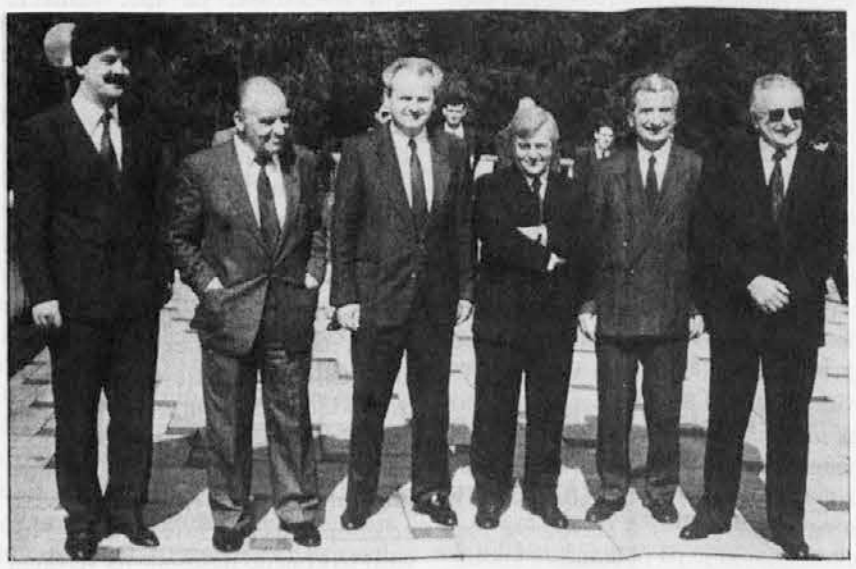

Predsedniki šestih jugoslovanskih republik; v sredi Slobodan Milošević, ob njem Milan Kučan. Na skrajni desni Franjo Tudjman

BRALCI PIŠEJO

Pojasnilo iz Sovodenj

Oglašam se v zvezi s člankoma, ki sta bila objavljena v dveh slovenskih časopisih in sta poročala o poteku zadnjega občinskega sveta v Sovodnjah ob Soči. Pišem zato, da pojasnim bralcem stališče sovodenjskih upraviteljev glede vprašanja o rabi slovenščine v občinskem svetu in zato, ker sta se zgoraj omenjena članka tikala mene v prvi osebi in me prikazala kot najhujšega od vseh antislovencev.

Sovodenjska občina ima od 1. decembra 1990 novega tajnika, ki na žalost ne obvlada slovenskega jezika tako, da se v zvezi s tem pojavlja cela vrsta vprašanj, ki do omenjenega datuma niso bila problem, saj je prejšnji tajnik dobro obvladal slovenski jezik. Novega tajnika je sovodenjski občini dodelila Prefektura tako, da upravitelji nismo imeli besede pri izbiri, da bi si lahko zagotovili slovenskega tajnika. Danes se zato soočamo s problemom rabe slovenščine v občinskem svetu, v kolikor tajnik našega jezika ne razume in zapisnik vodi v italijanskem jeziku. Jaz sem na zadnjem zasedanju občinskega sveta predlagal, naj ima vsak svetovalec svoj poseg v slovenščini in naj nato poda kratek povzetek tudi v italijanščini tako, da bo lahko tajnik brez problemov vodil zapisnik. Podobno se že dogaja na ostalih dveh slovenskih občinah na Goriškem. To sem tudi predlagal, ker sem moral sam nekaj posegov prevesti v italijanščino, ko so svetovalci posegali samo v slovenščini. Mislim, da nisem bil izvoljen zato, da bom prevajal posege drugih svetovalcev, in sam si nočem vzeti take odgovornosti. Smatram, da ni bil moj predlog tako nesramen, kakor ga je kakšen list politično pobarval in primerjal ta dogodek z onimi, ki so se dogajali za časa Mussolinija. Predlog je bil vsekakor začasen in to, dokler bi stvari ne rešili preko statuta, ki ga mora občina odobriti v mesecu juniju, in s primernim finančnim kritjem, s katerim danes ne razpolagamo, da bi lahko plačevali prevajalca.

Zahvaljujem se za objavo in Vas prijazno pozdravljam.

Podžupan občine Sovodnje ob Soči inž. Petejan Marco

Pripis uredništva: Inž. Marco Petejan je s tem pismom sprožil problem vseh naših slovenskih občin, namreč občinskih tajnikov. Te imenuje prefektura. Na žalost pa gospodje prefekti nimajo posluha za potrebe občin z neitalijanskim prebivalstvom, prav tako kot so delali prefekti za časa fašizma, češ saj vsi znajo italijansko. Rešitev vidimo v naslednjem:

Občinske uprave morajo v teku junija sestaviti nove statute. Slovenske občine naj vanje vključijo zahtevo po občinskem tajniku, ki obvlada slovenščino. Če država tega ne sprejme, naj se v občinski predračun vstavi postavka o obveznem prevajalcu s primernim honorarjem.

* * *

K ponovnemu nastopu dr. Kazimirja Humarja nekaj kratkih pojasnil:

1. Ne vem, po kakšnem kriterju se lahko meri »katoličtvo« posameznika (v našem primeru odgovarja to nekako kontroliranemu poreklu na vinskih steklenicah), menim pa, da ni bistvenih premikov med zdajšnjimi in prejšnjimi izvoljenimi predstavniki SSk na goriški občini.

2. Predznake, take ali take, bi bilo dobro odstraniti povsod tam, kjer bi si morali Slovenci biti složni, da s skupnimi močmi več dosežejo, to se pravi tudi pri edini politični stranki zamejskih Slovencev, ki bo toliko več pomenila, kolikor več volilcev bo premogla, belih in rdečih, katoliških in nekatoliških.

3. Bodisi SSO kot SKGZ danes trdita, da sta »avtonomni nestrankarski organizaciji«, zato ni razloga, da bi delali razlike med njima. Važno je le, da slovenski volilec ve, da njegov glas ne gre ne eni ne drugi, pač pa Slovenski skupnosti, ki je stranka za vse zamejske Slovence.

4. Vsa ta pojasnila so gotovo odveč za dr. Humarja, ki itak zadeve pozna in s katerim smatram, da nimam bistvenih razhajanj; so pa prav gotovo mučna za tipičnega volilca SSk, ki voli stranko, ker je pač edina slovenska in ga večje ali manjše polemike med nami samo zbegajo. Osebno smatram, da si lahko različna gledanja mirno pojasnimo pri kavici ali pri kozarčku, kakor vedno doslej.

Mirko Špacapan
pokr. tajnik SSk

Predsedniška republika

Socialisti, posebno Craxi, bi želeli, da tudi Italija postane predsedniška republika kot Francija. Večina katoliških tednikov se je izrekla proti temu, zagovarjajo pa nekatere ustavne spremembe, med temi tudi prihodnji referendum, ko bo šlo za to, da se pri volitvah sme dati samo ena preferenca.

Imperij se ruši

(nadaljevanje s 1. str.)

predsednikom Ruske republike. Tako se je oblikovala skupna fronta dveh voditeljev in seveda dveh konceptov družbene in državne ureditve. S tem so zaenkrat preprečili večkrat od njegovih nasprotnikov zahtevan odstop Gorbačova, posebej z mesta partijskega tajnika. Začasno so prepovedali politične stavke in obljubili določena izboljšanja na ekonomskem področju.

PROBLEM REPUBLIK IN AVTONOMIJ

Šlo je vsekakokr za pomemben prelom v sedanji politični ureditvi in usmeritvi. Znano je, da gre zlasti v Sovjetski zvezi za močna razhajanja predvsem v zadevi avtonomije, če ne že neodvisnosti posameznih republik. To je posebej opazno pri baltskih republikah (Estoniji, Litvi in Latviji) in pri kavkaških južnih republikah (Georgija, Armenija). In prav za te je zadnje zasedanje sovjetskega vodstva dopustilo posebno ureditev ali bolje možnost, da se dejansko odločijo za državno neodvisnost. To je gotovo korak naprej v gledanju Moskve na celoten problem republik, ki sestavljajo Sovjetsko zvezo in njih težnje po avtonomiji. Naj pri tem še omenimo, da je ruski parlament izglasoval zakon o neposredni izvolitvi svojega predsednika. Kot nalašč za sedanjega voditelja Jelcina..!

Sovjetska zveza preživlja nedvomno velikansko krizo. Gre sicer za težko in nehvaležno dediščino sedemdesetletne stroge partijske diktature, pa tudi širših nerešenih vprašanj znotraj sovjetske družbe. Ni lahko predvideti, kako se bodo stvari razpletle in kdaj bo ta velika mnogonarodna državna skupnost (če bo še kot taka obstala) dosegla stopnjo moderne in urejene evropske države. Pisatelj Amalrik je pred leti napisal knjigo, v kateri se že v naslovu sprašuje, ali bo Sovjetska zveza preživela leta 1984. Do danes — leta 1991 — je sicer formalno še obstala. Če pa bo dočakala treje tisočletje, je drugo vprašanje.

Spectator

Armada bo nastopila

Napetost v Hrvaški je dosegla višek v ponedeljek 6. maja. Ta dan je bila v Splitu demonstracija, ki jo je vodil neodvisni sindikat delavcev. Množica nad 50 tisoč demonstrantov se je zbrala pred sedežem poveljstva vojaško pomorskega območja; sedež so stražili vojaki s tanki. Razjarjena množica je navalila na neki tank, splezali so nanj in enega vojaka ubili, drugega pa ranili. Slučajno je umorjeni vojak bil Makedonec. Bilo je prvič, da je v teh spopadih postal žrtev tudi vojak.

To je nagnilo generalštab JLA, da je oklical stanje pripravljenosti v celi državi, tudi v Sloveniji, kjer do torka ni bilo nobenih izgredov. Istočasno so dali vojski dovoljenje, da lahko rabi tudi orožje; tega do sedaj vojaki niso smeli. Pomembno je tudi to, da se je vrnil v službo minister za ljudsko obrambo general Kadijević, ki so o njem pravili, da se zdravi v bolnici. Kadijević velja za umirjenega generala.

Splitsko ljudstvo je napadlo vojsko zaradi tega, ker v spopadih med Hrvati in Srbi ni bila nevtralna, temveč je ščitila srbske teroriste.

Pa še ena novica je zanimiva. Skrajno krilo četnikov je v Beogradu zahtevalo, naj se odstrani mavzolej z grobom maršala Tita in njegovi posmrtni ostanki naj se prenesejo na Hrvatsko, od koder je prišel.

Poleg Slovenije zahteva tudi Makedonija, naj se odpokličejo njih vojaki iz jugoslovanske armade.

Nekdanji tigrovci

Pred nedeljsko spominsko svečanostjo v spomin na Danila Zelena in njegove soborce tigrovce, ki so se 13. maja 1941 udeležili prvega oboroženega boja z okupatorjem po zasedbi Slovenije, prirejajo Slovenska skupnost in primorske stranke, združene v Demosu, dve okrogli mizi pobudnikov in zgodovinskih pričevalcev v Trstu (v torek) in v Novi Gorici (v sredo).

Večer v Trstu je bil v torek, 7. maja, ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3 v Trstu.

»Gladio« v Slovenski Benečiji

Beneški »Dom« objavlja članke o delovanju vojaške organizacije »Gladio« v vaseh Slovenske Benečije po zadnji vojni. Iz teh poročil izhaja, da so člani te organizacije, vsaj v Benečiji, bili vse prej kot »junaki« (eroi), kot jih je označil predsednik Cossiga.

Po Gallusovih poteh

Letos poteka 400 let, odkar je umrl skladatelj Jakob Petelin - Gallus (1550-1591). Pri mešanem zboru L. Bratuž v Gorici smo že od jeseni vadili njegove skladbe ter jih pripravili 13. Po tolikem delu smo si začeli domišljati, da si morda zaslužimo nagradno potovanje v kraje, kjer je veliki skladatelj umetniško zrasel in kjer je njegov navdih dozorel v bogato glasbeno žetev.

NA DUNAJU

Štiridnevnega potovanja (od 25.4. do 28.4.) se žal niso mogli udeležiti prav vsi člani zbora, večina pa je bila vendar prisotna in poleg pevcev še nekateri prijatelji. Iz Gorice smo se usmerili naravnost proti Dunaju in preživeli tam nekaj lepih ur v mestnem središču. Pot iz Slovenije na Dunaj je v mladih letih opravil tudi Gallus. Nemci so ga po svoje imenovali kar Handl, skladatelj pa je svojo pripadnost sam poudaril s pridevkom Carniolus. Celo poljudni glasbeni leksikon Garzanti ga danes odločno predstavi kot »compositore sloveno.« Petindvajsetletnega Gallusa najdemo med pevci dunajske dvorne kapele. Eden od vplivnih ljudi, ki so podpirali in vzpodbujali ustvarjalnost mladega skladatelja, je bil škof Stanislav Pawlowski iz Olomouca na Moravskem. Ta ga je nazadnje povabil k sebi.

V OLOMOUCU

Z Dunaja smo se tudi mi usmerili prav tja, naravnost na sever, proti zgornjemu toku Morave. Mejo, na kateri nič več ne rožljajo z orožjem, smo prečkali pri kraju Mikulov in skozi lepo pokrajino med griči in jezerci prišli zvečer v Olomouc. Naslednji dan smo si ogledali mesto, ki ga krasijo predvsem lepe cerkve. V cerkvah smo prepevali Gallusove motete in odmevi, ki so se razlegali pod oboki, so nas popeljali za 400 let nazaj, ko je v teh prostorih skladatelj preizkušal svoje nove stvaritve. Te občutke smo še najlepše doživeli med večerno mašo v cerkvi svetega Mihaela, kamor so nas povabili k sodelovanju prijazni menihi.

PROTI PRAGI

Astronomska ura na mestnem trgu, ki je nastala prav v letih Gallusovega bivanja na Moravskem, nas je opozorila, da čas hiti. Pred odhodom proti Pragi smo obiskali še Brno, glavno mesto Moravske. Nad mestom se vzdiguje zloglasna trdnjava Špielberg, kjer je Avstroogrska imela svoj »Goli otok«. Še drugi zgodovinski spomini, ki so vezani na Brno, nam spreletijo spomin, medtem ko občudujemo mestne znamenitosti. Na poljanah vzhodno od mesta, pri vasi Slavkov (Austerlitz) je Napoleon premagal združeno avstrijsko in rusko armado (1805) in ta zmaga je v nadutem Korzičanu utrdila prepričanje, da bo ves svet njegov. V pravo nasprotje s takim slavohlepjem lahko postavimo ponižno in skrito delo opata Mendela v avguštinskem samostanu pol stoletja kasneje. Menih, ki ga svet soglasno priznava za očeta moderne genetike, je s preizkusi na grahu v samostanskem vrtu in z genialnim sklepanjem prišel na sled zakonitostim, ki usmerjajo prenašanje dednih lastnosti v vseh živih bitjih.

Tretjega dne smo prišli v Prago, kamor se je Gallus preselil leta 1585. V tem mestu je leta 1591 tudi umrl, komaj 41 let star. Z zanimanjem smo si ogledali razne spomenike in dobili občutek, da se Praga naglo prebuja po desetletjih mračne diktature ter hoče zopet postati eno vodilnih mest v Evropi. Kratki stiki z ljudmi in opazovanje njihovega obnašanja so mi sploh dali slutiti, da bo ta narod kos novi bodočnosti.

ZOPET DOMOV

Zadnji dan nas je pot peljala iz Prage proti jugu čez češki Kras in gozdove. Mimo znamenitih gradov in skozi deželo nekdanjih zlatokopov smo prišli do avstrijske meje južno od mesta Češké Budejovice. Profesor Stanko Jericijo nam je med vožnjo predstavil lik skladatelja Gallusa in nas pripravil še na obisk Salzburga, kjer je bil rojen Mozart in se letos spominjamo 200. obletnice njegove smrti.

Hvaležni smo bili vsem tistim, ki so potovanje pripravili, dirigentu zbora pa da nas je skušal kljub izletniškemu vzdušju obdržati v »glasbeni napetosti«, kar mu je včasih bolj včasih manj uspelo. Vračali smo se polni zadoščenja, da smo lahko videli marsikatero lepoto Moravske in Češke zemlje ter se obenem vživeli v čas in delo skladatelja Gallusa.

D.Č.

Sedež škofije v Olomoucu na Moravskem, kamor je bil Gallus povabljen leta 1580

Cerkev v Rusiji in Kazakistanu

Sveti oče je 13. aprila izdal dekrete, ki urejajo položaj za 1.500.000 katoličanov latinskega obreda v Belorusiji, potem za 60.000 katoličanov v republiki Rusiji in za približno 500.000 katoličanov v Kazakistanu.

V Belorusiji gre za ozemlje nekdanjih petih škofij, ki so do zadnje svetovne vojne spadale v poljsko državo. Ozemlje meri približno 200.000 km².

V Kazakistanu so katoličani, ki so bili med drugo svetovno vojno tja priseljeni. Podobno je s katoličani na ozemlju republike Rusija.

MePZ Podgora na 2. srečanju cerkvenih zborov Slovenije v Novem mestu

Naš zbor je nastopal v nedeljo 5. maja, vendar smo v Novo mesto pripotovali že v soboto in imeli srečno priliko spoznati kapiteljskega prošta, ki nam je prijazno razkazal cerkev in njene zanimivosti, obenem pa nas povabil, naj pojemo pri večerni sveti maši, pri kateri bodo krstili štiri otroke. Vabilo smo seveda z veseljem sprejeli, zaslužili pa smo si tudi vabilo za petje pri prvi nedeljski sveti maši, skupno s zborom Ignacij Hladnik iz kapiteljske proštije.

Po maši so nas kot vse druge zbore čakale tonske vaje, sam nastop pa je bil okoli 12. ure. Televizijsko snemanje in strokovna žirija sta seveda prispevala k precejšnji tremi, vendar smo skladbi Je mrak končan (Hladnik) in Ego sum panis vivus (Vodopivec) kar dobro izvedli, vsaj sodeč po aplavzu. Nato smo poslušali izvedbe ostalih zborov, med njimi prijateljev iz Rupe-Peči.

Strokovna žirija, ki so jo sestavljali Tomaž Tozon in prof. Ferenčak ter Mihelčič kot organizator je potem dirigentom objasnila dobre in slabe strani posameznih zborov. Tudi ta mnenja so bila izredno dobrodošla za nadaljnje delo in napredek.

Po skupnem kosilu smo obiskali grob g. Jožeta Juraka in se s pesmijo poklonili njemu in ostalim velikim možem, ki počivajo na novomeškem pokopališču (Ignacij Hladnik, Janez Trdina, Božidar Jakac).

Nato smo krenili proti vasi Hudo in tam obiskali znanega kmetovalca Virca Poldeta, ki nam je razkazal svojo kmetijo. Postregel nam je z dolenjskim cvičkom, mi pa njemu s pesmijo (najbolj sta »vžgali« Bratci veseli vsi in Zdravica).

Peljali smo se potem do vasi Škocjan, od koder je doma gospa Bandeljeva, ki je mama dveh naših pevcev in se pozabavali (in seveda okrepčali) prav v gostilni, kjer je ona delala in kamor je zahajal njen bodoči mož Marjan. Sprejeli so nas po stari slovenski navadi s kruhom in soljo, pa tudi ostalega ni manjkalo. Podgorci pa smo jim seveda odgovorili z dobršnjim delom našega resnega in manj resnega pevskega repertoarja, ko pa je zaigrala harmonika, so se prisotni hočeš nočeš tudi zavrteli.

Povratek je bil spet ena sama dolga in brezkončna pesem, zdaj hitra, zdaj počasna, zdaj šegava, zdaj resna, da so kilometri in ure tekle kar hitro.

K lepemu počutju je pripomogel tudi prijetni voznik Aleš Simčič iz Medane, ki je poleg vozniškega dokazal tudi pevsko znanje in dodajal marsikatero kitico, ki jo sicer na tej strani meje ne poznamo.

Naj dodamo, da se bodo podgorski pevci na Dolenjsko še podali, saj so jih pevci kapitelskega zbora povabili na gostovanje, sam prošt pa na proslavo petstoletnice kapiteljske cerkve, ki bo aprila 1993 leta.

Maks Šah v Ameriški domovini

Ameriška domovina z dne 14. februarja ima topel in kar izčrpen članek o prof. Maksu Šahu; napisal ga je njegov prijatelj Jože Velikonja. Iz članka: »Maks je bil skoro simbol. Če si kaj potreboval v Trstu ali iz Trsta, bo že Maks«. Če si hotel kaj vedeti, »vprašaj Maksa«. Posebno o slovenskih šolah, slovenskih aktivnostih, o znancih in prijateljih. Maks je pisal, Maks je delal usluge...

Po vojni se je rešil s Koroške, prišel v Italijo, v Bologni končal univerzo. »Ko sem prišel decembra 1947 v Trst«, piše Velikonja, me je inšpektor Baraga vprašal, če poznam še koga, ki bi bil pripravljen učiti in ima italijansko diplomo. Navedel sem mu nekaj imen, med njimi Maksa. Nekaj tednov kasneje je prišel — in ostal do smrti.«

Tako se je začela profesorska pot Maksa Šaha na slovenskih šolah v Trstu, kjer je bil sprva suplent, potem reden profesor, nazadnje ravnatelj. Razvoj slovenskega šolstva na Tržaškem je poznal kot morda nihče drug, o tem je tudi pisal, za šolo je tudi živel.

Pa še to je Velikonja zapisal: »Posebnost tržaških aktivnosti je bila tudi, da je vedno več dela prehajalo na mlado generacijo, na srednješolce. Za to so se brigali predvsem profesorji slovenščine, od katerih sta Jevnikar in Beličič še živa, Peterlin je pred 15. leti umrl. Začelo se je s preprostimi stvarmi: šolske akademije, nato Literarne vaje, skavti, tabor na Repentabru, nato začetek revije Mladika in končno pred 25 leti srečanje v Dragi. Maks ni nikjer manjkal. Malokdaj je bil na odru, bolj pogosto v ozadju. Ne najdem ga med predavatelji v Dragi, niti med diskutanti...«

In naslednje: »Ko sva se zadnjikrat srečala preteklega septembra, sva govorila o zgodovinah šol, ki so nedavno izšle. Trdil sem, da ne dajejo dovolj priznanja Vinkotu Vovku, prvemu ravnatelju višje gimnazije. Ob tem sem mislil tudi na Maksa, ki ga v teh zgodovinah ni. V Baragovi ga ni, ker takrat še ni bil v Trstu, v »naprednih« ga ni, ker pač ni bil politično »napreden«. Vendar priznanje njegovega dela ne sme izostati...«

Tudi pri KG mislimo tako.

Slovenska ljudska knjižnica »Damir Feigel« sedež Svetovnega slovenskega kongresa za Goriško

Medtem ko je začasni sedež Svetovnega slovenskega kongresa za Furlanijo-Julijsko krajino Narodna in študijska knjižnica v Trstu, je začasni sedež za Goriško v Slovenski ljudski knjižnici »Damir Feigel« v Gorici, ulica Križa 3. Tukaj so na voljo vsi podatki, dokumenti in informacije za vse tiste, ki se poleg vpisanih članov še zanimajo za nastajanje tega posebnega narodnostnega organizma.

Kar se tiče osnovnih informacij, velja obvestiti našo javnost še o goriških članih, izvoljenih na deželnem občnem zboru 15. aprila v Gorici. Člani odbora so: Mirka Brajnik, Darko Bratina, Damjan Hlede, Marija Češčut, Ivan Sirk in Janez Povše kot predsednik — skupaj z Majo Lapornik, Sergijem Pahorjem, Ravelom Kodričem, Aleksijem Pregarcem, Bojanom Brezigarjem, Jožetom Pirjevcem, Davorinom Devetakom ter Salvatorejem Venosijem. V nadzornem odboru sta skupaj z Marijem Mavrom goriška zastopnika Anton Nanut in Gorazd Vesel, v razsodišču pa je skupaj s Stojanom Spetičem in Mitjo Bitežnikom goriški predstavnik Andrej Bratuž. Z goriškega področja je vpisanih članov Svetovnega slovenskega kongresa točno 50, z vseh ostalih področij pa še 64. Do sedaj edini kolektivni član Konference za zamejstvo v Italiji je Svet slovenskih organizacij.

NAŠI MISIJONARJI

P. Vladimir Kos

V zadnji številki Mladike ima prof. Zora Tavčar zelo lep razgovor s p. Vl. Kosom, tem našim misijonarjem na Japonskem. Iz članka zvemo za njegovo življenjsko pot in za njegovo delo na Japonskem, pa tudi za njegovo literarno ustvarjanje, saj je eden reprezentativnih slovenskih pesnikov zunaj Slovenije.

Ivan Štanta

»Letos smo imeli sušo do konca meseca febraurja. Ko bi se moralo začeti sušno obdobje, so se začele padavine. Tako letos ne bomo imeli samo sladkega sadja, ampak, če Bog da, tudi riža dovolj.

Začel sem z zidanjem hišic za gobavce, kakih sto metrov od misijonske postojanke. Ko se bodo prišli zdravit, bodo bolniki našli vsaj preprost domek.«

Iz Hong Konga

Od tem se oglaša Stanko Pavlin in piše: »Za kitajsko novo leto sem šel v Macao. V tej bivši portugalski koloniji posnemajo Hong Kong. Postal je krasno in trgovsko mesto. Prav na meji, pri »vratih«, ki se odpirajo in zapirajo proti Kitajski, so zgradili novo mesto s hoteli in palačami. Denar za ta vzhodni Bejrut so prispevale mednarodne trgovske družbe iz preprostega razloga, ker se tu preko vsak dan pomikajo množice Kitajcev in tujcev vseh ras.

Casinò »Lisboa« je izvir ogromnega denarja s celega sveta; največ ga potrosijo Japonci, ki prihajajo v Hong Kong in morajo seveda obiskati tudi Macao za dan ali dva, da potrosijo nekaj ameriških zelencev.

Naša katoliška vera je v tem lepem mestu »na videz« bolj globoka kot v našem Hong Kongu, če sodiš po zunanjem obnašanju kristjanov v cerkvi pri liturgiji, v resnici je pa bolj južnoameriška. Naši v Hong Kongu so bolj severno Amerikanci, ko gre za religijo. Torej manj poljubov, manj križanja, manj drsanja po kolenih, manj solz...

»Vsaka rožica nekaj pove«

Ljudje se radi zatekamo k domačim zdravilnim rastlinam. Tako so se v Sloveniji pojavili ljudje, ki se izključno ukvarjajo s tem zdravilstvom: Imenujemo jih Želiščarji.

Mnogi iz med njih so že dosegli svetovni sloves. Da jih boste spoznali tudi Vi, cenjeni bralci Katoliškega glasu Vam jih predstavljam.

1. Novak Ivan, iz Šoštanja pri Velenju, posreduje sledeče zdravilo. Želiščno mazilo proti prhljaju, išjasu, revmi, sklepnim prebadanjem, bolečinam okoli srca, zdravljenje las, živcev, mišic, zdravilo proti bolezni ledvic, jeter, črevesja, bolezni vratu. Novak je vsestransko priznan želiščar.

2. Domača zdravila, ki jih pogosto potrebujemo: Kovač Štefan — dipl. ing. kemije, Ljubljana — Pleteršnikova 28 posreduje sledeče zdravila: Nizek krvni pritisk, revmatična obolenja, kašelj bronhitis, astma, povišan krvni pritisk, nečista koža, rane-odrgnine, vnetja.

3. Darko Siljanovski, posreduje glino iz Baltiškega morja. Ta glina zdravi revmo stoodstotno, poškodbe mišic, zlome, natege, izvine, zdravilo je stoodstotno.

Njegov naslov: Darko Siljanovski — Kardeljeva št. 3

Viktor Levovnik

Evangeliji na kasetah

Za letošnjo veliko noč smo Slovenci dobili dragoceno, bržkone zgodovinsko darilo. Če se je namreč pred dobrimi štirimi stoletji s prevodom Svetega pisma začela razvijati slovenska književnost, tako predstavlja danes Sveto pismo — natančneje Evageliji — trdnejši začetek naše »zvočne književnosti«, namenjene predvsem odraslim. Po dolgih letih smo dobili živo zvočno besedo štirih evangelistov v našem materinem jeziku. Založba Corona iz Ljubljane in koprsko Ognjišče sta pred kratkim izdali komplet dvanajstih kaset nadpovprečne dolžine, na katerih je z umetniško pripovedjo posneto celotno besedilo Evangelijev. Tako se bomo Slovenci doma in na tujem prvič lahko zbrano predali poslušanju veselega oznanila v interpretaciji nekaterih domačih mojstrov umetniške besede. Na kasetah je za več kot deset ur globokih misli Kristusove zgodbe in zgodbe našega odrešenja.

Živo pripoved so oblikovali znani in priljubljeni slovenski gledališki igralci: Janez Albreht, Danilo Benedičič, član Stalnega slovenskega gledališča v Trstu Tone Gogala (tudi eden od glavnih pobudnikov za izdajo kompleta Evangeliji-umetniška pripoved), Boris Kralj in Milena Zupančič. Med pripovedjo se igralci menjavajo v vlogi evangelista-pripovedovalca, Jezusa in ostalih oseb (Janeza Krstnika, apostolov, Elizabete itd.). Režiser je Marko Sosič z Opčin, kot biblicista sta sodelovali glavni in odgovorni urednik katoliškega tednika Družina dr. Janez Gril in dr. Marjan Peklaj, kot komponist pa z izvirno glasbo ugledni slovenski skladatelj Jani Golob. Za zvočno opremo je poskrbela Metka Rojčeva, kasete pa je opremil ing.arh. Bronislav Fajon.

Za predlogo za snemanje kompleta dvanajstih kaset Evangelijev-umetniške pripovedi, je služil jubilejni prevod Svetega pisma Nove zaveze iz leta 1984. Vsi, ki so sodelovali pri oblikovanju kompleta, so poskrbeli za to, da so dramski umetniki s svojo pripovedjo izročili sodobnikom evangelije naravno, preprosto, jasno in doživeto z vsem svojim zanosom in prepričanjem. Zato ni nobenega dvoma, da bo komplet Evangeliji-umetniška pripoved pomagal tudi ohranjati in plemenititi sodobno knjižno normo slovenskega jezika.

Naročila za komplet dvanajstih kaset Evangelijev-umetniške pripovedi sprejema Ognjišče, Koper, Trg revolucije 11, p.p. 114, 66001 Koper ali po telefonu (006/22-647). **I.V.**

Ciril Čarga, zlatomašnik

Med letošnjimi zlatomašniki je tudi Ciril Čarga, lazarist. Doma je iz Idrije ob Bači. Rodil se je leta 1917, v mašnika je bil posvečen 29.6.1941. Sedaj je za dušnega pastirja med Slovenci v Kanadi. Po zadnji vojni je bil nekaj časa v Benečiji, poznamo ga pa tudi na Goriškem. Zlato mašo bo imel tudi v rodni župniji.

VIRGILIO BRATINA S.n.c.

URADNI ZASTOPNIK UR OMEGA - TISSOT - RADO

DRAGULJI DAMIANI - SREBRNINA GORETTA in OTTAVIANI

V našem tradicionalnem sedežu na **Korzu del Popolo** nudimo široko izbiro ur, zlatnine, srebrnine in draguljev s poslovno resnostjo in 50-letnimi izkušnjami.

TRŽIČ - Korzo del Popolo 28 - Tel. 0481/410674

Z OSEM OD TISOČ DAVČNEGA PRIHODKA NEKDO PODPIRA TVOJO ŽUPNIJO

Mnogi še vedno mislijo, da je osem od tisoč dodatni davek. A vendar ni tako. To je delež celotnega davčnega prihodka, ki je bil že vplačan. S svojim podpisom na ustreznem okencu davčne prijave IRPEF 740, 101 (uslužbenci) ali 201 (upokojenci) lahko nameniš ta osem od tisoč katoliški Cerkvi. Podpiši. Tebe nič ne stane, a katoliška Cerkev lahko naredi mnogo. Za vse.

SCELTA DEL DICHIARANTE PER LA DESTINAZIONE DELL'OTTO PER MILLE DELL'IRPEF (in caso di scelta FIRMARE in UNO degli spazi sottostanti)

Stato (a scopi sociali o umanitari)	Chiesa cattolica (a scopi religiosi o caritativi)	Unione Chiese cristiane avventiste del 7° giorno (a scopi sociali o umanitari)	Assemblee di Dio in Italia (a scopi sociali o umanitari)
	Aldo Rossi		

PODPIŠI, DA NAMENIŠ OSEM OD TISOČ IRPEFA KATOLIŠKI CERKVI.

ITALIJANSKA KATOLIŠKA CERKEV.

CEI Italijanska škofovska konferenca

Nerešena uganka o uboju v ulici Rossetti

Najnovejše dramsko delo Toneta Partljiča Kakor pečat na srce me je vzpodbudilo k razmišljanju o uboju zakoncev Stanka in Dane Vuk ter obiskovalca dr. Zajca leta 1944 v Trstu v ulici Rossetti. Uganka o uboju ostaja tudi po tej drami brez odgovora.

Stanko Vuk je bil primorski krščanski socialist, sin Vukovih iz Mirna, obsojen na drugem tržaškem procesu na petnajst let ječe. Bil je jetnik v italijanskih zaporih v Fossanu in Alessandriji in 1944 leta izpuščen iz Coronea v Trstu. Njegova žena Dana Tomažič je bila iz Trsta, sestra na istem procesu na smrt obsojenega komunista Pinka Tomažič, sedanjega partizanskega heroja. Dr. Zajc je bil sodelavec OF, pribežnik iz Ljubljane, in je bil, izgleda, slučajni obiskovalec pri Vukovih.

»Pokojni Stanko Vuk«, kot je po uboju menda o sinu vedno govoril oče Anton, ter zagonetni uboj sta postala še posebej znana, ko so bila objavljena pisma, ki jih je iz zaporov pisal komaj poročeni Stanko Vuk ženi Dani. V pismih je Stanko uspel stkati svoji ženi avreolo »poveličevanje ženske kot bogoprozornega bitja«.

Istran Fulvio Tomizza, po materi Slovenec, se je do sedaj v svojem romanu Mladoporočenca iz ulice Rossetti najbolj poglobil v razreševanje uganke uboja, vendar je ni uspel rešiti. Opisal pa je vso življenjsko pot zakoncev, njunih družin in prijateljev, kar pripomore k razumevanju tragičnega dogodka.

Sam sem kot partizan in vosovec v Renčah pri Gorici, čeprav daleč od Trsta, sodeloval pri obrobnih dogajanjih tega uboja.

V OSVOBOJENIH RENČAH

Ko sem takrat vsako jutro odhajal na svoj »položaj«, sem razmišljal o neverjetnem položaju Renč prav na pragu Gorice. Renče s svojo ljudsko oblastjo, narodno osvobodilnimi odbori, organizacijo OF, narodno zaščito in stražami, bedečimi ob Vipavi in proti Krasu, s komando vojnega področja in VOS, vedno aktivno enoto varnostnikov, pa z župniščem in župnikom, partizanskimi mašami in pogrebi ter partizanskimi objavami na prižnici. Tam čez biljenske griče pa se je prebujala Gorica s Švabi, Lahi in domobranci, Gorica naših želja, z organizacijo OF in njenimi odbori, italijanskimi protifašističnimi odbori CLN ter italijanskimi partizanskimi enotami »domoljubne akcije« GAP v okolici, s še vedno neopredeljenimi goriškimi sredinci, tudi z našo razvejano obveščevalno službo. Zadaj proti Vogrskemu so bili bunkerji z okrožnimi forumi OF in KPS ter tehniko in VOS za Goriško, Daleč zgoraj na Trnovski planoti sem slutil našo slovensko, partizansko vojsko 9. korpusa in primorsko partizansko oblast ter končno tam v Tribuši tudi pokrajinsko VOS OF s priljubljenim Maksom na čelu ter z bataljoni VOS. Gor na sever je vodil opuščeni daljnovod nad mojo glavo. Ta je opravljal svojo »partizansko« funkcijo kot telefonska povezava med kraškimi in goriškimi forumi in komandami na Trnovski planoti.

Takšno je bilo moje dojemanje Primorske takrat prve mesece leta 1944, kot sem že nekje zapisal.

PRIPRAVLJAJO SE ATENTATI

VOS je bil prav takrat, po ukinitvi kot posebne organizacije, na zasedanju SNOS februarja v Črnomlju, v reorganiziranju v novo, demokratičnejšo obliko slovenske obveščevalne službe in narodne zaščite, vendar je še posloval po starem. Bavili smo se precej z opazovanjem delovanja slovenskih politikov iz Italije in njihovim odnosom do OF. Še vedno so imeli varnostniki, ki še niso bili reorganizirani v VDV, nalog za likvidacijo katoliško desno in protioefovsko usmerjenih in delujočih politikov Janka Kralja in Leopolda Kemperleta. Ta dva naj bi likvidirala že leta 1942 mladinska obveščevalno varnostna skupina v Gorici, tedaj ustanovljena po nalogu óefovskega in partijskega organizatorja Toneta Veluščka-Matevža. Le-ta me je preko organizatorja mladinske OF in Skoja v Gorici, prekmurskega izgnanca, Primorca Borisa Droča, zadolžil za to skupino. Pripravil sem obveščevalni načrt atentata na Kemperleta, ki naj bi bil v gostišču pri Travniku, kjer je Kemperle obedoval (Pri jelenu). Hvala Bogu mladincu furlanske narodnosti, zadolženemu za streljanje, se je atentat ponovno ponesrečil. Kralj je k sreči prav tedaj odšel v Rim. Večina mladinske organizacije pa se je znašla v zaporu pri t.im. goriški provali.

VOS za mesto Gorico je še pred ukinitvijo leta 1944 dobila nalog od Pokrajinske VOS za likvidacijo katoliškega plavogardistično usmerjenega politika in organizatorja, Kraševca Ernesta Jazbeca, vendar varnostniki kljub ponovnim poskusom z atentatom niso uspeli.

Pokrajinski forumi OF so vlagali vedno večji trud za pridobitev neopredeljenih goriških sredincev, kot sta bila med drugim prof. Rado Bednarik in ing. Josip Rustja. Za voditelja OF Jožeta Vilfana smo posredovali organiziranje sestanka s prof. Bednarikom. Prav tako smo posredovali zvezo s pokrajinskimi forumi OF nekaterim šele tedaj prihajajočim iz italijanskih zaporov.

Konec prihodnjič.

Zdenko Zavadlav

★

Taksa za papeža

Vatikan je v finančnih težavah. Obračun za leto 1989 izkazuje skoro 89 milijard deficita. Posebna komisija kardinalov, ki bdi nad ekonomijo Vatikana, je zasedala v začetku aprila in se vprašala, kako kriti ta deficit. Sklenili so, da se uvede posebna »taksa za papeža.« Vsaka škofija naj namreč prispeva za stroške sv. očeta in centralnih ustanov Cerkve določeno vsoto, seveda glede na svojo zmogljivost.

Pri tem gre za redno vzdrževanje papeških ustanov in ne za izdatke Vatikanske države. Ta ima lastno bilanco. »Novčič sv. Petra«, to je miloščina, ki se daruje na praznik sv. Petra, gre za karitativno dejavnost sv. očeta.

Pastirček št. 8

Izšla je zadnja številka Pastirčka za letošnje šolsko leto. Kot vedno, je tudi tokrat pestra in bogata. V njej srečamo vse običajne sodelavce ter gosta meseca, ki je tokrat prof. Lojzka Bratuž. Zelo dobro so zastopani tudi učenci raznih šol s svojimi pismi. Poseben poudarek je tokrat na Pastirčkovem dnevu, ki bo 12. maja na Repentabru.

S to številko je Pastirček svojemu dolgemu življenju spet dodal novo šolsko leto. Upamo, da bo na naše šole in med naše otroke prihajal še mnogo let in da bodo ti z njim vedno zvesto sodelovali ter se ga v poznejših letih z veseljem in hvaležnostjo spominjali, kot se ga spominjajo tisti Pastirčkovi prijatelji, o katerih smo letos v njem vse leto brali.

12. PASTIRČKOV DAN

nedelja, 12. maja, ob 16. uri
REPENTABOR
ob vsakem vremenu

Pridite mali in veliki!
Pastirček vas čaka!

Ronke - Doberdob

Spomladanski romarski izlet slovenskih vernikov z Laškega in iz Doberdoba je bil v nedeljo 21. aprila. Pustili smo Mestre in vzeli lepo cesto ob reki Brenta ter se ustavili v Strà. Tu smo si ogledali znamenito »Villo Pisani«, ki je bila končana leta 1756; tu so prespali ne samo razni doži, ampak tudi Napoleon in kralj Viktor Emanuel II. Pot nas je peljala zatem v kraj Monteortone, znan po svetišču »Madonna della salute« iz XV. stoletja. Ker je glavna cerkev prevelika, smo imeli sv. mašo, ki jo je daroval g. A. Kodelja, v kapeli bližnjega samostana salezijancev. V teh prostorih, kjer je sedaj termalni hotel San Marco, smo imeli še kosilo. Po kosilu je bil prost ogled zanimivega mesteca Abano, kjer je več kot 100 izvirov vroče mineralne vode; ta doseže tudi 87° C in jo izkoriščajo za zdravljenje revmatičnih obolenj.

Prišel je čas povratka in po postanku v cerkvi ob grobu p. Leopolda v Padovi in kratkem ogledu Padove smo se zadovoljni vrnili domov.

K.M.

Tržič

V ponedeljek, 29. aprila so se Slovenci na Laškem srečali s podžupanom Persijem iz Tržiča, ki je predsednik občinske komisije za sestavo statuta v Tržiču. Srečanja sta se udeležila predsednik SKRD Jadro iz Ronk prof. Mučič Karlo in predsednik društva Anton Gregorčič dr. Renco Frandolič.

Odbornik Persi je vljudno sprejel predstavnike društev in obljubil, da se bo problematika Slovencev na Laškem vstavila v nov statut.

Obenem je bil na sestanku predložen osnutek združenja za zaščito manj razširjenih jezikov in kultur (AIDLCM), ki naj bi ga novi statut upošteval. S pravnega in ustavnega stališča ne obstaja nobena ovira za uvedbo slovenščine v občinske statute.

DEŽELNI SEDEŽ RAI
GLASBENA MATICA, Trst, Gorica, Špeter
ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV, Trst
ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV, Trst, Gorica, Čedad

GALLUSOVO ZVOČNO BOGASTVO

moteti za enega, dva, tri in štiri zbore

Zbori Milan Pertot, Primorec-Tabor, Tržaški mešani zbor, zbor Glasbene matice, Vesela pomlad, Vesna, Tržaški oktet in člani V. Vodnik

Zborovodje: Janko Ban, Bogdan Kralj, Stojan Kuret, Aleksandra Pertot, Franc Pohajač, Tomaž Simčič, Matjaž Šček.

TRST, stolnica sv. Justa, petek, 17. maja, ob 20.30.
GORICA, stolnica sv. Hilarija in Tacijana, sobota, 18. maja, ob 20.30.
ČEDAD, cerkev sv. Frančiška, nedelja, 19. maja, ob 18.00.

Pri organizaciji sodelujejo:
Zbor Cappella Civica (Trst)
Slovenski center za glasbeno vzgojo E. Komel, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete (Gorica)
Zbor »Harmonija« Kulturno društvo Ivan Trinko (Čedad).

SKD »Hrast« - Doberdob
v sodelovanju z Občinsko upravo in Kmečko obrtno hranilnico
vabi na
KONCERT
Mešanega pevskega zbora Hrast
1756 - 1791
W.A. MOZART
Župnijska cerkev Doberdob
Petek 17. maja 1991 ob 20.30

Slavko Rejc, duhovnik

Preteklo soboto, 4. maja smo pokopali duhovnika Slavka Rejca, župnika v pokoju. Po rodu je bil Idrijčan (rojen l. 1918).
Šolal se je doma, v malem in bogoslovnem semenišču v Gorici in bil najprej kaplan v Tolminu, nato župnik v Podmelcu in končno v Šmarjah na Vipavskem, kjer je zaradi bolezni šel v pokoj. Zaradi sladkorne bolezni so mu postopoma odrezali obe nogi, da je bil več let pravi invalid. Bog mu je dal več sester, ki so mu zlasti v zadnji bolezni stale ob strani.

Pogrebna maša je bila najprej v Šmarjah v soboto popoldne, kjer je somaševalo 55 duhovnikov, nato pa v Idriji, kjer je pogrebne obrede vodil škof M. Pirih.

Pevma-Oslavje-Štmaver

V petek, 26/4/1991 se je sekcija SSk za Pevmo-Oslavje-Štmaver sestala z izvoljenimi predstavniki stranke v goriškem občinskem svetu. Prisotni so bili poleg članov sekcije pokrajinski odbornik in tajnik stranke Mirko Špacapan, občinski odbornik Breščak in občinski svetovalec Bernard Špacapan.

Predsednik rajonske konzulte Silvan Primožič je izvoljenim predstavnikom SSk izčrpno obrazložil probleme rajona ter jih pozval, da v sklopu izvoljenih teles, katerim pripadajo, dajo maksimalno podporo za rešitev žgočih problemov rajona, ki že dolga leta čakajo na rešitev.

Izvoljeni SSk so izjavili, da so z nekaterimi problemi že bili seznanjeni in da so že naredili ustrezne korake za njihovo hitro rešitev. Obvezali so se tudi, da se bodo v bodoče še naprej zanimali za rešitev problemov Pevme, Oslavja in Štmavra, kakor tudi drugih slovenskih vasi na Goriškem. Mirko Špacapan je tudi kot tajnik SSk obvezal stranko, da bo nastopala na politični ravni za reševanje problemov briškega rajona, saj je vendar prva naloga slovenska stranke, da ščiti interese in potrebe slovenskih ljudi.

Sekcija SSk Pevma, Oslavje, Štmaver

Nabrežina

V nedeljo, 12. maja bo tudi v Nabrežini ob 17. uri primerna proslava »Materinskega dneva«. Pridite! Poleg drugega bo nastopal mladinski zbor iz Števerjana.

Praznik frtalje

Tudi drugi in tretji dan praznika sta v Rupi potekala po začrtanem programu. 28. aprila je nastopil moški zbor iz Mirna pod vodstvom Stanka Benka. Za njim pa zbor iz Benečije Nediški puobi pod vodstvom Chiabudinija. Prijeten je bil tudi nastop folklorne skupine Tehnik iz Škofje Loke, ki je nastopil kot gost pobratene občine. Ravno zbor Rupa-Peč je najboljše sodelavec te občine pri izmenjavi kulturnih dobrin.

Kulturni program 1. maja so izvedli: otroški zbor Rupa-Peč, otroški zbor iz Štmavra (oba pod vodstvom Nadje Kovic) ter otroški zbor iz Štandreža, ki ga vodi Elvira Chiabai. Zaključila sta moški zbor iz Štmavra (vodi Gabrijel Devetak) in oktet iz Dornberka, ki ga vodi Lojze Vodopivec. Slavnostni govornik pa je bil dr. Damjan Pavlin, predsednik Slovenske katoliške prosvete. Poudaril je velik doprinos društva Rupa-Peč pri kulturnem delovanju Slovencev na Goriškem, zgledno zavzetost članov pri urejevanju sedeža, prostora za skupne prireditve, še posebej pa pri skrbi za podmladek. Govornik se je po zahvali društvu zaustavil ob pomembnih spremembah v matični domovini, obletnici OF, upanju, da se bo slovenska zgodovina končno le začela pisati tako kot se je v resnici odvijala. Tudi vsa naša zamejska katoliška društva bodo v tej resnici dobila zasluženo mesto.

Za veselo razpoloženje praznika je skrbel ansambel Happy Days.

Remo Devetak

TRST

Okrogla miza o OF na Primorskem

Ob bučnih proslavah 50-letnice Osvobodilne fronte, ki so bila v Ljubljani in drugod, je Svet slovenskih organizacij dal modrejšo pobudo: organiziral je okroglo mizo o OF na Primorskem. Vršila se je na sedežu zbora Fantje izpod Grmade v Devinu v soboto 5. maja. Za okroglo mizo so sedeli kot referenti zgodovinar Jože Pirjevec; Slavica Plahuta, zgodovinarka s posebno vlogo raziskovanja OF na Primorskem; Alojz Rebula, pisatelj in prepričan katoličan; Peter Stres, profesor in politik; Boris Pahor pisatelj in ujetnik nacističnih taborišč; France Bučar, predsednik slovenskega parlamenta in bivši partizan; Branko Marušič, zgodovinar ter politik. Po poročilih vseh omenjenih se je razvila še dolga debata, v katero so posegli številni udeleženci, ki so prav tako povedali vsak svoje. Poslušalcev je bilo pa toliko, da so mnogi stali. Med udeleženci so bili tudi ugledni gostje in politiki iz Ljubljane.

Že iz tega je razvidno, da je šlo za res zanimivo pobudo, ki je naletela na širok odmev na vseh straneh, od bivših domobrancev in četnikov do bivših partizanov pa do sedanjih levičarjev in tudi do naših še vedno prepričanih boljševikov. Ta pestrost referentov ter udeležencev je našla svoj izraz tako v referatih kot v posegih. Poudariti je pa treba, da je vse poteklo na akademski ravni, v duhu strpnosti in demokratičnega dialoga kot se ne dogaja zlepa ob sličnih srečanjih. Sobotna okrogla miza v Devinu je bila v tem oziru zares zgledna.

Srečanje je začela s pozdravi predsednica SSO Marija Ferletič kot pobudnik okrogle mize. Za njo je povzel besedo Sergij Pahor, ki je potem vodil celotno razpravo. Sergij s tržaškega radia je namreč tudi član odbora SSO. Vsi štirje zgodovinarji so osvetlili, vsak s svojega stališča, nastanek in razvoj OF v tedanji Primorski. Vsi so se strinjali, da je bil nastanek in razvoj osvobodilnega boja med primorskimi Slovenci zelo različen od onega na Kranjskem oz. v Ljubljanski pokrajini. Izhajal je iz želje Primorcev po svobodi in po priključitvi k Jugoslaviji, ki smo v njej naivno videli mali paradiž.

Referati in tudi posegi so zrcalili vso raznoliko paleto gledanja in vrednotenja osvobodilnega boja tako v času vojne in revolucije kot tudi po njej. Eni ta boj še vedno poveličujejo in povzdigujejo, »kot epopejo slovenskega naroda« drugi bolj trezno vidijo v njem »tragedijo slovenskega naroda« (Alojz Rebula). Med temi je tudi podpisani, ki je tiste čase kot mlad duhovnik doživel z vsemi grozotami, tragedijami, razočaranji med vojno in po vojni, saj je bil takrat in je sedaj pravtako uverjen, da smo vsi bili opeharjeni, prevarani tako »borci za svobodo« kot njih nasprotniki »izdajalci«. Vse nas je opeharila in prevarala slovenska stalinistična partija, ki je bila edina zmagovalka in je zato edina uživala dobrote »svobode« po končani vojni do lanskih demokratičnih volitev v soglasju s parolo: »Zakaj pa smo se borili!«

K. Humar

ŠIRI KATOLIŠKI GLAS

Obetajoč literaren večer

V petek, 10. maja, se nam obeta novo srečanje s slovenskimi pesniki in pisatelji. Na literarnem večeru »Moje delo je slutnja zarje«, ki ga prireja Slavistično društvo, bodo nastopili: Andrej Brvar, letošnji nagrajenec Prešernovega sklada; Tone Kuntner, tenkočuten lirik družbene kritike in refleksije, čigar pesniške zbirke so druga za drugo bogatile izraz slovenske književne ustvarjalnosti vso povojno dobo; Branko Hofman, pesnik, pisatelj in dramatik, eden prvih, ki je spregovoril o grozotah Golega otoka in avtor nepozabnih Pogovorov s slovenskimi pisatelji; Veno Taufer, najizrazitejši predhodnik slovenske pesniške avantgarde 60. let, plodovit prevajalec in prodoren kritik; Niko Grafenauer, eden glavnih predstavnikov slovenskega modernizma in mladinski pesnik, ki ga tako rada bere tudi naša šolska mladina; Zora Tavčar, avtorica številnih radijskih iger in uspešnice Veter v laseh, kritik in pozoren mentor mnogih pišočih na Tržaškem; Neža Maurer, globoko čuteča lirična duša z jasnim jezikom, ki govori naravnost srcu; Vera Pejović, mlada primorska pesnica, s komaj izdano pesniško zbirko, ki veliko obeta, in Ace Mermolja, naši javnosti dovolj znan, da ga ni potrebno posebej predstaviti. Izbor je dovolj pester, da lahko pritegne ne samo sladokusce, temveč vsakogar, ki rad sliši živo besedo iz pesnikovih ust.

Nastopajoče bo predstavila prof. Marija Cenda.

Literarni večer »Moje delo je slutnja zarje« bo v petek, 10. maja — na Cankarjev rojstni dan — ob 18.30 v Mali dvorani Kulturnega doma v Trstu.

PRAZNOVANJE SV. LEOPOLDA MANDIČA PRI DOMJU

V nedeljo, 12 maja

ob 9.30: Redna nedeljska služba božja.

ob 16.00: **Peta sv. maša ob prazniku sv. Leopolda Mandiča.**
- mašuje g. Dušan Jakomin;
- sodelujeta cerkvena zbora iz Ricmanj in Doline pod vodstvom Marije Šturman;

ob 17.00: **Kulturni spored v čast Antona Martina Slomška ob 140-letnici Bratovščine sv. Cirila in Metoda.**
- sodelujejo: Dekliški oktet p.d. Fran Venturini iz Domja;
- osnovni šoli iz Ricmanj in Domja;
- mladina iz Ricmanj in Domja;

Priložnostna misel: s. Milka Kokalj.
Vabi cerkvena skupnost iz Domja.

Jurjevanja skavtov v Šempolaju

Čestitamo skavtom, ki že toliko let zvesto vztrajajo v organizaciji. To je bil prvi vzgib ob pogledu na živopisani utrip življenja razdeljen na 230 skavtskih enot fantov in deklet. Če se vodstvu posreči povezovati skupaj tako število mladih, pomeni, da ima skavtizem dovolj trdna vzgojna merila. In 32 novih volčičev in veveric, ki je ta dan položilo obljube, je kot nov prirastek v družini. Je pa tudi znamenje uspešnega delovanja organizacije, kjer se vsak član zaveže za najnapornejše delo oblikovati sebe ter imeti smisel za skupnost.

V bratski preprostosti, brez vzvišenosti, so voditelji samozavestno in dostojanstveno izpeljali popoldanski program. Ob petju, skečih in igrah so nudili občinstvu pravi užitek urejene mladosti. Ostala pa sta nam v spominu oba navihanca, ki sta se povzpela do 60. nadstropja, ne da bi si bila mogla dopovedati, da sta pozabila ključ od stanovanja.

F.V.

GORICA

Občni zbor zadruge Ojstrnik

Zadruga Ojstrnik je imela 30. aprila svoj redni občni zbor. Zbrala se je približno polovica članov, da pregleda delovanje v preteklem letu in naredi načrte za naprej. Upravni odbor je poročal o težavah v zvezi z dovoljenjem za popravilo lastnine v Žabnicah, vendar zgleda, da bo kmalu rešeno tudi to vprašanje; odbor je nadalje poročal o vstopu zadruge v SSO, kar je občni zbor potrdil. Prikazana so bila dosedanja dela in načrti za naprej. V nadaljevanju se je razvila živahna debata o nekaterih zanimivih vprašanjih zlasti v zvezi z načinom pristopanja članov k zadrugi; sklenjeno je bilo tudi, da po možnosti odkupijo v Žabnicah še eno parcelo, ki meji na sedanjo posest zadruge; odbor je dobil tudi pooblastilo, da stopi v stik s Katoliškim tiskovnim društvom za ureditev skupne uprave za Kočo sv. Jožefa. Pod točko razno se je razvil razgovor še o drugih zanimivih vprašanjih, med katerimi je zlasti zanimala člane zadeva Višarski dom, o kateri so imeli mnogi precejšnje pomisleke.

Občni zbor se je zaključil z običajno družabnostjo.

B.Š.

Konzulta za slovensko manjšino na goriški občini

Goriški občinski svet je prejšnji teden obnovil konzulto za slovensko manjšino v naši občini. Skupno ima konzulta 15 članov. Po pet jih imata ZSKP in SKGZ, dva pa Sindikat slovenske šole. Poleg njih so še trije predstavniki, imenovani od samega občinskega sveta na predlog strank. Za Zvezo slovenske katoliške prosvete so bili izvoljeni Damjan Paulin, Albin Sirk, Andrej Bratuž, Lučana Budal ter Iva Koršič. Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo bodo pa predstavljali Robert Košuta, Marko Marinčič, Rudi Pavšič, Boris Peric in Aldo Rupel. Sindikat slovenske šole pa: Konstanca Luis in Marjan Vončina. Kot predstavniki italijanskih strank bodo v konzulti Ivan Cej, Marjan Čefarin ter Livio Semoli. Prvo sejo konzulte, ki bo trajala mandatno dobo občinskega sveta, bo sklical župan. Na tej seji bodo člani konzulte tudi izvolili predsednika.

Prireditev v spomin msgr. M. Brumata

Lani je potekala 40-letnica smrti msgr. Mirka Brumata. V našem listu in v glasilu goriške Marijine družbe je izšlo več člankov v spomin tega zaslužnega pastirja in kulturnega delavca. Združenje cerkvenih zborov je ob tej priložnosti pripravilo za tisk njegove cerkvene skladbe, toda zaradi težav z notografiranjem pesmarica lani ni mogla iziti. Zato je tudi prireditev, ki naj bi bila povezana z njeno predstavitvijo, zakasnela za nekaj mesecev.

Msgr. Brumata se bomo zato spomnili letos, in sicer v nedeljo, 12. maja v Katoliškem domu. Spominsko proslavo prirejata Marijina družba in Združenje cerkvenih pevskih zborov. Na sporedu je govor dr. K. Humarja, predstavitev pesmarice in šest Brumatovih pesmi, ki jih bosta izvajala cerkveni mladinski zbor iz Štandreža in ženski zbor Marijine družbe.

Pričetek ob 17. uri.

Vesela igra o žalostni princesinji

Prizor iz Vesele igre o Žalostni princesinji F. Milčinskega: Princesa Narcisa - Tamara Kosič, Knez Rožmarin - Aleksander Kosič, Pavluša - Danijela Klanjšček

Fran Milčinski je pisatelj dobrih pravljic in drugih spisov za mlade in starejše. Tako je tudi njegova »Vesela igra o žalostni princesinji« primerna za mlade in starejše. Zato smo se v nedeljo 5. maja zbrali v Katoliškem domu eni in drugi, da smo preživeli prijetno urico ob princesinji, ki se ni znala smejati. Zaman so si prizadevali, da bi jo pripravili do nasmeha čarovnik, dvorski norček, mladi princ Tulipan, vendar vsi zaman. Tudi modrost, da so za žalost krivi preozki čeveljčki, ni dosti zalegla. Princesa je še naprej jokala, dokler je ni potolažil stari Gašper, ki je osvobodil vse ujetnike in nazadnje pridobil princa Tulipana za ženina žalostne princesinje.

V igri so nastopili sami mladi igralci, pa se jim ni poznalo, da so neizkušeni. Kostumi so bili zares pravljični, kot se spodobi za tako igro. Režiser Franko Žerjal si je dobro zamislil tako kostume kot scenerijo, delo mladega B. Kosiča, in glasbeno spremljavo M. Špacapana. Gre za enodejanko, ki bi občinstvo rado videlo, da bi se še nadaljevala. Toda vse pravljice se končajo »in živela sta nevesta in ženin srečno do konca dni«. Tako tudi ta.

Naše čestitke vsem.

— Boljša kratka sprava kot dolga pravda.

A.M. Slomšek

Spominski obredi v Cerknem

Za žrtve cerkljanske tragedije bodo v nedeljo 19. maja ob 16. uri. Iz Gorice pojde poseben avtobus. Priglasite se čimprej v zakristiji pri sv. Ivanu v Gorici.

Skavtsko jurjevanje

V sredo, 1. maja se je v Štmavru zbrala skavtska družina, da bi sprejela v svoje vrste nove člane. Voditelji so sklicali zbor ob deveti uri in po krajših navodilih so se začele priprave na sv. mašo, ki jo je bral škofov vikar in duhovni vodja skavtov msgr. Oskar Simčič.

Kot vsako leto so se tudi letos obljube odvijale med sveto daritvijo. Takoj po pridigi sta Mirjam Černic in Mauro Leban spregovorila nekaj o skavtskih obljubah, zatem pa je devet mladičev in sedemnajst novincev stopilo pred oltar in pri svoji časti obljubilo, da bodo zvesti Bogu in domovini in da bodo pomagali svojemu bližnjemu. Obred se je nadaljeval z evharistično daritvijo in se zaključil z blagoslovom.

Po maši so se volčiči in volkuljice zbrali na kraju obljub. Voditelji so jim najprej povedali o Palčku Skakalčku, nato pa so se igrali cel popoldan. Izvidniki in vodnice pa so opoldan štartali, da bi opravili orientacijski pohod. Razdelili so se v pet skupin in morali so obhoditi štiri postojanke. Na postojankah pa so jih čakale naloge iz skavtskega življenja. Pohod se je zaključil približno ob 15.30. Ob 16.00 pa smo se vsi zopet zbrali na kraju obljub, kjer so roverji in popotnice pripravili taborni ogenj. Po enournem smehu smo se znova zbrali k zboru. Ob tej priliki je Matjaž Terčič pozdravil še tržaške skavte, nastajajoče novogoriške skavte in se zahvalil staršem za prisotnost. **M.S.**

Čestitke

Milka in Remigij Ciglič s Klanca v Števerjanu se bosta v soboto, 11. maja s sv. mašo zahvalila dobremu Bogu za milost 25 let preživetih v ljubezni in zvestobi.

Sinova Igor in Bogdan, sorodniki, prijatelji in vse verno občestvo v Števerjanu jima iz srca voščijo obilo božjega blagoslova, zdravja in zadovoljstva do zlate poroke in še naprej ter jima kličejo: Bog vaju živi!

Potujete v Rim?

Nekoč hotel Bled, danes hotel Emona!

Obveščamo vas, da smo 15. marca 1991 odprli v Rimu hotel Emona.

Za rojake poseben popust. Naslov hotela: 00185 - ROMA, Via Statilia 23, Tel. 06 - 7590382, fax: 06 - 7594747.

Dobrodošli!

Lastnik hotela Emona
Vinko Levstik

Sožalje

Ob izgubi drage mame izrekajo iskreno sožalje predsedniku zbora Rupa-Peč Ivu Kovicu člani zbora Rupa-Peč.

Zveza slovenske katoliške prosvete izraža globoko sožalje odborniku Ivu Kovicu in družini ob izgubi drage mame Terezije.

Ob izgubi drage mame Terezije Kovic izreka sekcija Slovenske skupnosti iz Sovodenj globoko sožalje Ivu Kovicu in družini.

POMOČ BANGLADEŠU. Vsi vemo, kako huda naravna nesreča je prizadela državo Bangladeš. Pomoč prihaja od vseh strani. Neki naš naročnik je v ta namen poslal 500.000 lir. Želi pa, da bi tudi na Kat. glasu zbirali prispevke za Bangladeš. Mi smo za to pripravljeni (Ured.).

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in none

Terezije Nanut vd. Kovic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala naj gre domačemu župniku, župniku iz Šempetra, pevskima zboroma Rupa-Peč in M. Filej, dr. Bernardu Špacapanu in vsem darovalcem cvetja in v dobrodelne namene.

Svojci

Rupa, 8. maja 1991

OBVESTILA

Andrej Kosič razstavlja v Mariboru, Slomškov trg, 3. Razstava je bila odprta 24. aprila in bo odprta do 24. maja.

SKRD Jadro toplo vabi na predstavitev nove knjige pravljic dr. Pavla Medveščka, ki bo v petek, 17. maja ob 20. uri na sedežu društva v Romjanu. Gosta iz Nove Gorice že poznamo po zanimivih predavanjih o spoznavanju in uporabi rastlin v ljudski medicini.

Radijski oder in Marijin dom pri sv. Ivanu pod pokroviteljstvom SSO vabita na 5. srečanje na vrvicah: Rdeča kapica, luktar Cveto Sever, Kranj. V nedeljo, 12. maja 1991, ob 11.00 in 17.00 uri v dvorani v ulici Brandesia 27, pri sv. Ivanu.

Dne 19. maja bo slavil 25. letnico obstoja zbor Mirko Filej. Koncert bo 19. maja ob 16.30 v Katoliškem domu.

V društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo v ponedeljek 13. maja 1991 srečanje z dr. Markom Kremžarjem. Tema pogovora bodo pogledi argentinskega Slovenca na slovensko družbeno, politično in ekonomsko stvarnost ob obisku v domovini. Začetek ob 20.30.

Slovenska ljudska knjižnica D. Feigel prireja četrto predavanje v čitalnici ljudske knjižnice v ulici Croce 3, ob 16. uri v petek 10. maja. Predavala bo Helga Glušič na temo: Kratek pregled sodobne proze.

ACM Gorica vabi k maši za edinost v ponedeljek, 13. maja t.m. ob 16.30 v Zavodu sv. Družine. Počastili bomo sv. Leopolda Mandiča.

Medžupnijska kateheza bo v četrtek 16. maja ob 20.30 v ulici Donizetti 3 v Trstu. Govoril bo p. Jože Špeh na temo: Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe.

Izlet na Brezje in Bled bo zaradi večjega števila prijavljencev imel na razpolago dva avtobusa. Zato se prijave sprejemajo še do sobote 11. maja vedno pri msgr. Močniku ali pa v cerkvi sv. Ivana. Odhod bo v ponedeljek 13. maja ob 7. uri zjutraj s Travnika.

DAROVI

Matilda Mravlje daruje za slov. misijonarje 50.000 in za dom na sv. Gori 50.000 lir.

Za Dom na Sv. Višarjah: A. Copič 100.000 lir.

Za slovenske misijonarje: N.N. Rupa 150.000 lir.

Za misijone: Pina Lipovec 100.000.

Za lačne otroke po svetu: Stanislao Pupis v spomin na mrtve družine Pupis 200.000 lir.

Za lačne: otroci iz vrtca in nekateri iz os. šole v Borštu 125.000 lir.

Za Sv. Goro: Frančiška Terpin 20.000; N.N. 50.000 lir.

Ob rojstnem dnevu pok. očeta Franca Simčiča darujejo Rožica, Miro in Aleš po 50.000 lir za cerkev sv. Ivana v Gorici in za Zavod sv. Družine (skupno 100.000).

Za Katoliški dom: L.Š. 100.000 lir.

Za nov skavtski sedež: podjetja iz Gorice 50.000; 10.000; 30.000; trgovina Meri Kosič 50.000; trgovina s Travnika 100.000; druž. Monti (Sovodnje) 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Vere Štih daruje M. Perat 25.000 za Pastirčka ter 25.000 lir za Katoliški glas.

Za S. Miklavčič: Kristina Bizjak 50.000; Marija Cupin 50.000 lir.

Za Cerkev v Nabrežini: Pertot 15.000; Dobrila 20.000; Modenato 10.000; Jazbec 50.000; Caharija 5.000; Stepančič 40.000; V spomin na drago mater sin Edvard, hčerki Marija in Valerija ter vsi ki so jo imeli radi darujejo 100.000; Verri 10.000; Vida Mora 20.000; Radovič 50.000; Montaldi 40.000; Kakeš 10.000; Caharija 10.000; Gruden 5.000; Ceper 20.000; Grobiša 10.000; Ferlat 20.000; V spomin pok. Luciana Panizutti daruje Sveti Rudež 150.000; Cibatti 90.000; V spomin strica Angela darujejo Peter, Barbara in Metka z družinami 50.000; Furlani 50.000; ob blagoslovu družin na Postaji in Centru 4.500.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista in drugim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

radio

Spored od 12. maja do 18. maja 1991

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska. 10.00 Mladinski oder: Slavne osebe na potepu.« Napisal Pavle Zidar, dramatizirala Matejka Maver. 1. del. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 14.10 - 19.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.40 Valčki in polke. 9.30 Metronom. Pripravlja Vili•Prinčič. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir«. 11.40 Slovenska lahka glasba. 12.40 Primorska poje. 13.25 Gospodarska problematika. 14.10 »Veselo na otroškem valu.« Vodi Loredana Gec. 16.00 Mi in glasba. Vincenzo Bellini: La straniera. 17.40 Mladi val.

Torek: 9.30 Jaz, Mikula-letič. 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir«. 11.45 Slovenska lahka glasba. 12.00 Starost danes. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba. Vincenzo Bellini: La straniera. 17.10 Pesniške podobe. 17.40 Mladi val.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 11.30 Alberto Moravia: »Prezir«. 11.50 Slovenska lahka glasba. 12.40 Primorska poje. 13.25 Na goriškem valu. 14.10 Na goriškem valu. 15.30 Znani ansambli. 15.55 Mi in glasba. Vincenzo Bellini: La straniera. Drugo dejanje. 17.10 Slovenska literatura na stičišču z italijanskim svetom. 17.30 Mladi val.

Četrtek: 8.10 Slovensko denarništvo v Trstu. 8.40 Priljubljene melodije. 9.30 Obvezna smer - vzhod. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir.« 11.50 Slovenska lahka glasba. 12.00 Spoznavajmo Slovenijo. 12.40 Primorska poje. 16.00 Mi in glasba. Naša pesem 1990. XI. tekmovanje slovenskih pevskih zborov v Mariboru. 17.10 Četrtkova srečanja: Trst je klical.

Petek: 9.30 Človek v mejnih situacijah. Pripravlja Janko Bohak. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir.« 11.45 Slovenska lahka glasba. 12.00 Iz filmskega sveta. 12.40 Primorska poje. 13.25 Narodnozabavna glasba. 14.10 Otroški kotiček: »Otroški knjižni sejem.« 14.30 Od Milj do Devina. 16.00 Mi in glasba. Mladi evropski izvajalci v palači Labia v Benetkah. 17.10 Kulturni dogodki.

Sobota: 10.10 Festival komorne glasbe 20. stoletja v Radencih. 11.30 Alberto Moravia: »Prezir.« 12.00 Rezija in Kanalska dolina. 12.40 Primorska poje. 14.10 Nediški zvon. 16.00 Moč tišine. 7. oddaja: »Novi akordi«. 18.00 Dramatika Stanka Majcna: »Religiozni dramski ciklus Stanka Majcna.

DAROVI

Za cerkev v Ricmanjih: Milka in Fulvija, Ricmanje v spomin na svoje pokojne 100.000; Vera Curk v spomin na svojo sorodnico Noro Venutti-Junac iz Varese 100.000; Marčela Vatovec, Ricmanje 50.000; Zora Vrabčeva v spomin na svoja pokojna sorodnika: Justa in Pino 20.000; Marija Zuljan v spomin na pok. Silvija Pavlič 20.000 lir.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 533177 poštni tekoči račun: 11234499

Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik

Poštn. plačana v gotovini - skupina II/70%

Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice

Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo

Società Tipografica Cattolica srl

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Cena posamezne številke: 1000 lir

Letna naročnina:	Italija	45.000
	inozemstvo	70.000
	zračna pošta	95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA

maj 1991

in okolica

Kdaj	Kje	Kaj	Prireditelj
Ned.12.maj 16.00	**Repentabor**	**PASTIRČKOV DAN**	Pastirček
Ned.12.maj 16.00	**Drežnica**	**Gallusov koncert**	MePZ L. Bratuž
Ned.12.maj 17.00	**Katoliški dom**	**SPOMINSKA PROSLAVA MSGR. M.BRUMATA**	Marijina družba, ZCPZ
Pet.17.maj 20.30	**Doberdob**	**Mozartov koncert**	MePZ Hrast
Sob.18.maj 16.30	**Podgora**	**OTROŠKI VRTILJAK**	PD Podgora
Sob.18.maj 18.00	**Katoliška knjigarna**	**Slikarska razstava M. in E. Marinšek**	Gal. Kat. knjigarne do 15. junija
Sob.18.maj 20.30	**Goriška stolnica**	**GALLUSOVO ZVOČNO BOGASTVO**	RAI in goriške ustanove
Ned.19.maj	**Cerkno**	**Krščanski pogreb**	MePZ Števerjan
Ned.19.maj 17.00	**Katoliški dom**	**KONCERT OB 25-LETNICI**	MPZ Mirko Filej
Ned.19.in 26.maj pop.	**Pevmski park**	**Glasbeni sprehodi**	
Sob.25.maj 20.00	**Katoliški dom**	**NASTOP GOJENCEV**	SCGV E. Komel
Sob.25, ned.26.maj, Sob.1. ned.2.junij	**Štandrež**	**Praznik Špargljev**	PD Štandrež
Ned.26.maj 20.30	**Nabrežina**	**MOZARTOV KONCERT**	MePZ Hrast
Čet.30.maj 20.00	**Katoliški dom**	**Nastop gojencev**	SCGV E. Komel
Pet.31.maj 10.00	**Katoliški dom**	**MOV. SPORTIVO EUROPEO**	
Sob.1.jun. 20.30	**Fagagna**	**Mozartov koncert**	MePZ Doberdob
Pon.3.jun. 20.30	**Restavracija Nanut**	**SEJA ZSKP**	ZSKP
Sob.8.jun. 20.00	**Katoliški dom**	**Zaključni nastop gojencev**	SCGV E. Komel

Katoliški dom, Drevored 20.sept.85, Gorica
tel. 33340

- SSO, tel. in telefax 536455
- telovadnica, tel. 32310
- ZSKP, ZPCZ, SZSO-SGS, MePZ L.Bratuž in M.Filej, Oder 90, zadruga Ojsternik, ŠZ Olympia, društvo A.Gregorčič, ansambla Prijatelji in Atix, odbor staršev, SKPD M.Filej.

Katoliško tiskovno društvo Gorica,Placuta 18
tel. in telefax 533177

- Katoliški glas, Pastirček
- Mohorjeva družba
- Slovenski center za glasbeno vzgojo E.Komel
- Marijina družba
- Misijonski krožek
- Slovenska Vincencijeva konferenca

3/I KATOLIŠKI DOM - Supplemento al Katoliški glas n.18, 1.000 copie-izvodov, Priloga Katoliškega glasa